

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA
Enhet 1

DOM
2020-01-16
Meddelad i Uppsala

Mål nr
5837-19 E

Sida 1 (6)

SÖKANDE

Öregrund Bygg AB, 556507-0165

Ombud: Johan Karlsson
Öregrund Bygg AB
Gammelbyn 19
742 19 Östhammar

MOTPART

Stiftelsen Östhammarshem, 814400-3111

Ombud: Advokat Mikael Dubois och biträdande jurist Martina Sterner
Hamilton Advokatbyrå KB
Box 715
101 33 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 301377

Postadress
Box 1853
751 48 Uppsala

Besöksadress
Smedsgränd 22

Telefon
018-431 63 00
E-post: forvaltningsratteni uppsala@dom.se
www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Stiftelsen Östhammarshem (Östhammarshem) har genomfört upphandling av Totalentreprenad avseende radonåtgärder samt nybyggnad av lägenheter i befintlig byggnad inklusive VVS och elarbeten på Köpmangatan 3 och Torngatan 36 och 38 i Gimo. I tilldelningsbeslut den 27 augusti 2019 har Östhammarshem beslutat att anta anbudet från Boris & Son Bygg AB samt att förkasta anbudet från Öregrund Bygg AB (Öregrund Bygg).

Öregrund Bygg ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse vidtagits och i andra hand att upphandlingen ska göras om. Till stöd för talan anförs bl.a. följande. Det har saknats grund att förkasta anbudet. Upphandlingen synes vara styrd mot en viss entreprenör. Vid en korrekt genomförd kvalificering av anbuderna skulle Öregrund Bygg ha vunnit upphandlingen och har därmed lidit eller kunnat komma att lida skada av Östhammarshems agerande.

Östhammarshem bestrider yrkandena och anför bl.a. följande. Öregrund Byggs anbud uppfyller inte samtliga obligatoriska krav och Östhammarshem har agerat korrekt genom att förkasta anbudet. Öregrund Bygg har inte lidit eller riskerat att lida någon skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Om en upphandlande myndighet har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Frågan i målet är om Östhammarshem haft fog för att förkasta anbudet från Öregrund Bygg då anbudet inte bedömts uppfylla kraven på platsbesök och att även underentreprenörer ska uppfylla krav på lägsta riskklass och på försäkring.

Uppfyller Öregrund Bygg kravet på platsbesök?

Öregrund Bygg anför att det inte finns något krav på platsbesök enligt administrativa föreskrifterna ABT 06. Det finns med under AFB.22 och beskrivet under AFD.13. AFD.13 kan inte åberopas som grund för att förkasta Öregrund Byggs anbud. Genom att texten återfinns i AFD-kapitlet i AF-delen är texten inte relevant i upphandlingsskedet och kan inte åberopas som stöd för ett förkastande. Det framgår ingenstans i anbudsföreläret att anbudsgivare ska bifoga ett av beställaren undertecknat intyg om att platsbesök har genomförts.

Östhammarshem anför att krav på intyg om platsbesök är ett självständigt obligatoriskt krav. Öregrund Bygg inte uppfyller kravet på undertecknat intyg om platsbesök och det är dessutom klarlagt att bolaget inte gjort ett platsbesök. Kravet i AFD.13 anger tydligt att platsbesök ska göras innan anbud lämnas in och att beställaren ska skriva ett intyg om platsbesök.

I punkt AFD.13 i entreprenadföreskrifterna, som enligt förvaltningsrätten är att anse som en del av upphandlingsdokumenten och därmed har relevans i upphandlingsskedet, anges att platsbesök ska göras innan anbud lämnas. Intyg på platsbesök ska enligt AFD.13 skrivas på av beställaren.

Förvaltningsrätten konstaterar att även om Öregrund Bygg inte påstått att platsbesök inte utförts har Östhammarshem inte skrivit på något intyg för bolaget och det får därför anses klarlagt att Öregrund Bygg inte genomfört något platsbesök och att kravet därför inte är uppfyllt. Vidare anser förvaltningsrätten att kravet är tillräckligt tydligt formulerat och att det Öregrund Bygg anfört om att ABT 06 inte ställer krav på platsbesök samt att avsteg från ABT 06 måste följa särskilda krav inte innebär att Östhammarshem inte kunnat ställa krav på platsbesök i upphandlingen. Det Öregrund Bygg anfört i denna del utgör därför inte skäl för ingripande enligt LOU.

Uppfyller Öregrund Byggs underentreprenörer kravet på lägsta riskklass?

Öregrund Bygg anför att bolaget inte redovisat några underentreprenörer eftersom det i anbudsskedet inte är känt vilka underentreprenörer som kommer att anlitas. Vidare menar Öregrund Bygg att det är bolaget som svarar för att den underentreprenör som anlitas innehar rätt riskklass, men att det är en fråga vid utförandet av entreprenaden och inte en upphandlingsfråga.

Östhammarshem anför att man haft rätt att ställa detta krav och att entreprenören inte uppfyllde kravet på riskklass vid anbudsinlämnandet.

Enligt punkt AFB.511 kommer Östhammarshem att kontrollera bl.a. att entreprenören har lägst riskklass 6 enligt kreditupplysningsföretaget Bisnode Kredit AB. Detta gäller även anlitate underentreprenörer/underleverantörer.

Såvitt framgår av handlingarna i målet har Öregrund Bygg inte angett någon underentreprenör på anvisat sätt enligt anbudsformuläret. Däremot har Öregrund Bygg gett in intyg från ett annat bolag att det bolaget innehar

certifikat för säker vatteninstallation. Eftersom sådant certifikat ska bifogas anbudet enligt punkt AFB.53 i de administrativa föreskrifterna har Östhammarshem antagit att bolaget är att anse som en underentreprenör och kontrollerat om bolaget uppfyller kravet på lägsta riskklass. Bolaget uppfyllde vid kontrollen inte kravet.

Trots att Öregrund Bygg inte angivit någon underentreprenör på anvisat sätt anser förvaltningsrätten att inlämnandet av certifikatet för det andra bolaget inte kan förstås på annat sätt än att Öregrund Bygg avser att anlita det bolaget som underentreprenör. Därmed har Östhammarshem också haft fog för att förkasta anbudet på den grunden att anlidade underentreprenörer inte uppfyller kravet på lägsta riskklass. Att Öregrund Bygg eventuellt hade kunnat anlita en annan underentreprenör ändrar inte bedömningen. Inte heller det Öregrund Bygg anfört i denna del utgör därför skäl för ingripande enligt LOU.

Uppfyller Öregrund Bygg kraven på försäkring?

Öregrund Bygg anför att bolaget till sitt anbud bifogat ett intyg från försäkringsmäklare att bolaget har gängse företagsförsäkring genom If Skadeförsäkring för byggbolag. Att denna försäkring uppfyller samtliga ställda krav måste alla i byggbranschen vara väl medvetna om.

Östhammarshem anför att anbudet inte uppfyller kravet på försäkringsbevis med efterfrågade uppgifter som ska bifogas anbudet.

I punkt AFD.54 i entreprenadföreskrifterna anges att det av försäkringsbevis ska framgå att entreprenörens försäkringar minst motsvarar den basomfattning för allriskförsäkring och ansvarsförsäkring för entreprenadverksamhet som framgår av bilaga 1 i AMA AF 12. Vidare

anges i punkt 10 i anbudsformuläret att försäkringsbevis enligt AMA AF 12 ska bifogas anbudet.

Förvaltningsrätten anser att det tydligt framgår i upphandlingsdokumenten att anbudsgivaren ska ha viss försäkring och att den bevisning som ska ges in ska utgöras av försäkringsbevis. Eftersom Öregrund Bygg inte bifogat ett försäkringsbevis till anbudet uppfyller anbudet inte kravet i punkt AFD.54. I det försäkringsbrev som Öregrund Bygg bifogat anbudet framgår inte heller de uppgifter som Östhammarshem genom hänvisningen till bilagan AMA AF 12 angett ska redovisas genom försäkringsbeviset. Östhammarshem har därför även på denna grund haft fog för att förkasta Öregrund Byggs anbud. Det Öregrund Bygg anfört föranleder ingen annan bedömning. Öregrund Byggs ansökan om överprövning av upphandlingen ska därför avslås i sin helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05)

Per-Erik Nistér
tf. rådman

Målet har handlagts av föredragande juristen Charlotta Fröhammar.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.